

¿Habla usted español?

Do you speak English? Parlez-vous français?

Sprechen Sie Deutsch? Parla italiano?

Bez jazyků to nejde!

Člověk vymyslel řeč proto, aby se mu vešel do hlavy celý svět. Tento citát Jiřího Voskovce může být mottem hlavního tématu tohoto vydání Pražské techniky. Jde v němž totiž o řeč, respektive o cizí jazyky, a o cesty skutečně do celosvětových lokalit. Na studijní pobyty do Evropy, Ameriky, Austrálie a dalších destinací vyjíždějí každoročně stovky studentů ČVUT. Proč jich však není podstatně víc? A dá se s tím něco dělat?

Studijní pobyty na zahraničních univerzitách nabízejí nejen vylepšení cizího jazyka a vklad do profesní kariéry, ale většinou i zážitky na celý život. Využití této příležitosti však mohou jen ti, kteří dobře ovládají cizí jazyk. Což je pro mnoho studentů ČVUT nepřekonatelná podmínka. Požadovaná úroveň B2 vyžaduje od studentů vyšší pokročilost, například porozumět delším promluvám a přednáškám, dokázat sledovat i složitou výměnu názorů (pokud téma dostatečně znají), rozumět většině filmů ve spisovném jazyce, mít schopnost vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími atd.

„Fakt, že někdy dokonce až padesát procent studentů neuspěje u testu z cizího jazyka pro výjezd na zahraniční studium, je

hazardem s lidským potenciálem. Musíme s tím něco udělat,“ říká prof. Miroslav Vlček, prorektor pro zahraniční vztahy.

Prioritní příčinou neúspěšnosti u testů podmiňujících studium v zahraničí je jazyková výbava, kterou si studenti přinášejí ze středních škol. Ta se sice za posledních deset let významně zlepšila, ale stále to není ideální. Do výběrových řízení pro zahraniční pobyty se hlásí čím dál více zájemců, ale u relativně vysokého počtu studentů není jejich znalost dostatečná k tomu, aby mohli lépe využívat nabídek. Proto se vedení ČVUT snaží společně s fakultami najít cestu, jak jazykové dovednosti studentů vylepšit, jak dosáhnout certifikované úrovně jazykových znalostí.

jsem se nejednou ztratila a hlavně v úplně novém způsobu výuky a přístupu profesorů. Výuka je většinou vedena formou skupinových prací, tak si člověk rychle najde nové kamarády a naučí se efektivně pracovat v týmu. Po jazykové stránce jsem se na výjezd nijak zvlášť nepřipravovala, angličtinu „dělám“ už od školky, dvakrát jsem byla ve Velké Británii na letním jazykovém pobytu. Minulé září jsem se navíc zúčastnila desetidenního kurzu na téma design ledoborců a potenciál průmyslu v arktických oblastech v Norském Trondheimu v rámci programu BEST, tak jsem měla možnost si pár dnů vyzkoušet přednášky na zahraniční univerzitě. Na Fakultě stavební studuji obor vyučovaný v anglickém jazyce, takže jsem už předem znala všechny anglické termíny a neměla jsem problém porozumět. Nicméně si myslím, že každý, kdo je na určité jazykové úrovni, se během několika dní bez problému chytí, a tak není třeba se ničeho bát. Určitě by měl každý, kdo má možnost, do zahraničí na semestr nebo rok vyjet. Je to neuvěřitelná životní zkušenost.“

Aneta: Není třeba se ničeho bát

Aneta Burešová, studentka druhého ročníku bakalářského studia na Fakultě stavební ČVUT, v rámci programu Erasmus strávila letní semestr na Heriot-Watt University v Edinburhu. „Zažila jsem

ve Skotsku skvělý semestr. Otevřelo mi to nový pohled na svět a hlavně jsem se hodně osamostatnila. Ze začátku mi chvíli trvalo se zorientovat v novém prostředí, ve velkém univerzitním kampusu, kde

Vojtěch: Jedte, je to velká zkušenost!

Třetí ročník bakalářského studia v oboru softwarové inženýrství strávil Vojtěch Novák, student Fakulty elektrotechnické ČVUT, na Union College ve státě New

York. Akademický rok 2012/2013 prožil v USA díky bilaterální dohodě. „Na Union College člověk nemá žádné starosti s ubytováním nebo stravou, protože je to za něj

Těsně před velikonočními svátky se proto uskutečnilo setkání vedoucích kateder jazyků s pracovníky rektorátu, kteří mají výjezdy studentů na starosti. Schůzku inicioval prorektor Miroslav Vlček. „Chceme přesvědčit větší skupinu studentů, že na to mají. Je jasné, že na ČVUT nechodí jazykoví fenoménové, ti jdou studovat jindy. Ale když jim pomůžeme, aby zvládli testy, tak si pak ve světě aktivně jazyk vylepší,“ vysvětluje snahu vedení ČVUT najít cestu ke zlepšení situace. Na schůzce se hovořilo o možnosti zaměřit se v rámci výuky jazyků i na přípravu na „výjezdové“ testy. Hodně by pomohlo, kdyby tu působilo víc rodilých mluvčích. A rodí se představa zavedení tzv. Language Standard of CTU, speciální jazykové zkoušky, která by garantovala úroveň znalostí k výjezdu.

U testů „zlobí“ gramatika

Projít testem z angličtiny či dalšího jazyka, v němž by měli v zahraničí studovat, je pro velkou část studentů zatím příliš vysoká překážka. Zájemci o atraktivní země, jakými jsou Austrálie, Japonsko, Kanada, Korea, Tchaj-wan, USA a další (mimo-evropské bilaterální dohody) mají zpravidla celkově lepší úspěšnost u jazykových testů, než ti, kteří se ucházejí o výjezd v rámci Evropy. V prvním kole výběrového řízení pro akademický rok 2014/2015 (pro studium v Austrálii, Japonsku, JAR, Kanadě,

Singapuru a USA) vyplňovalo v prosinci testy 200 studentů, z nichž čtyřicet neuspělo, tedy dvacet procent. V únorovém kole (pro Brazílii, Čínu, Koreu, Rusko a Tchaj-wan) byla úspěšnost vyšší – z 55 testovaných neprošlo jen sedm. Další skládali zkoušky z ruštiny či španělštiny. Celkové testy zvládlo 252 studentů z 320 přihlášených. Dvě třetiny těch, kteří prošli testem, nakonec do atraktivních lokalit opravdu vyjíždějí.

U programu Erasmus se neúspěšnost u jazykového testu pro akademický rok 2013/2014 blížila ke třiceti procentům. Ze 451 testovaných v angličtině jich 129 neuspělo (28,6 %), test z němčiny nezvládlo 21 studentů z 81 (26 %).

Příčinou neúspěšnosti u testů z angličtiny (vzorový test je ke stažení na intranetu ČVUT) není technika či enormní náročnost testu, ale nedostatečná znalost tohoto cizího jazyka. „Hlavním problémem podle mne je fakt, že mnoho studentů ČVUT se nikdy angličtinu neučilo systematicky a dobře, a nebo že na své angličtině příliš nepracovali. Především studenti, kteří na ČVUT přicházejí z průmyslovek, ale někdy i z gymnázií, mají znalost angličtiny opravdu na nízké úrovni,“ komentuje situaci Robin Healey, jenž se testování adeptů pro výjezdy věnuje na rektorátu už 19 let. „Největším problémem je zvládnutí a zažití gramatiky jako základu, na němž by se dalo dále stavět. Hodně studentů, kteří mají ply-

zařeno. Celkově byl začátek na Unionu v podstatě bez stresu, ani v hodinách jsem s porozuměním problém vůbec neměl,“ říká Vojtěch. „Angličtinu jsem samozřejmě měl ve škole, ale hodně jsem se naučil samostudiem a také dobrovolnictvím v zahraničí.

Také mi pomohlo ISC. V našem kurzu nás bylo jen pár a já se s holkami, co učily angličtinu, dohodl a nosil do hodin materiály na procvičení toho, co jsem zrovna neuměl. Prospěšné je i čtení knih a koukání na filmy bez titulků anebo s anglickými.

A co bych doporučil lidem, kteří se chystají na zahraniční studium? Pro ty doporučení nemám. Mám radu pro ty, co nevědí, proč by někdy jeli: jedte, je to velká zkušenost. Na jiných vysokých školách se na zahraniční pobyty stojí fronta, využijte toho, že na ČVUT máte velkou šanci vyjet. Stojí to za to, i kdybyste měli produžovat.“

nulou mluvenou angličtinu, bohužel dělá gramatické chyby. Dokážou tyto nedostatky skrýt sebevědomým mluvením a vystupováním, ale u testu se mezery v gramatice projeví,“ dodává Robin Healey, podle něhož je na druhou stranu skvělé, že se najdou studenti s výbornou úrovní angličtiny ještě před jejich zahraniční studijní stáží. Mnozí se přitom svým pobytem v zahraničí a usilovným zlepšováním jazykových dovedností dostanou i nad úroveň C1.

Na ČVUT přijíždí víc cizinců, než kolik našich vyjíždí

Na základě domluvených studentských mobilit ve dvoustranných dohodách o spolupráci s mimoevropskými školami vyjelo loni 201 studentů do USA, Mexika, Kostariky, Argentiny, Brazílie, Peru, Ruska, Tchaj-wanu, Číny, Malajsie a Jižní Koreje a dalších osm do země EU. V opačném směru přijelo 268 studentů z těchto zemí.

Nejvyšší objem výměnných studentů se uskutečňuje v rámci evropských programů Erasmus a Leonardo da Vinci, organizovaných prostřednictvím Evropské kanceláře ČVUT, která v roce 2013 vyslala 422 studentů ČVUT a přijala 512 zahraničních účastníků mobilit. Na oblíbený a nejrozšířenější Erasmus však odjíždí čím dál menší počet studentů. Zatímco v roce 2005/2006 vyjelo s Erasmem 363 studentů ČVUT, loni to bylo jen 232. „Myslím, že důvodem sni-

Juraj: Jazyk se dá naučit i zadarmo

Zimní semestr v Mexiku, letní v Rusku. Tak vypadal minulý akademický rok Juraje Korčeka, jemuž na Fakultě informačních technologií ČVUT končí bakalářská etapa studia. Na základě bilaterálních mimoevropských dohod byl na univerzitě ITESM v Guadalajaře a poté v Petrohradu.

„Jak v Mexiku, tak v Rusku jsem studoval v angličtině. Docela mne překvapilo, že

v Mexiku byli učitelé na opravdu vysoké jazykové úrovni. Což je asi nutností, neboť mexičtí studenti platili 5 000 eur na semestr... Mexičané jsou velmi přátelští a vždy se snaží nějak porozumět. I v Rusku po příjezdu – kromě nehorázné zimy – bylo vše v pořádku, i na univerzitě měli vše zmačknuté.“ Protože má Juraj angličtinu na úrovni C1, neměl s jazykem problémy. „Jedině snad

s porozuměním některým zahraničním studentům z jiných zemí. Třeba někteří Francouzi, když se snažili mluvit anglicky a ještě k tomu byli nedejbože napití, tak to bylo fakt těžké: ve „francouzské angličtině“ se slova it, hit, eat a heat vyslovují úplně stejně :-).“

Před výjezdem chodil Juraj na bezplatné jazykové kurzy International Student Club při ČVUT (ISC) organizované zahraničními studenty, kteří jsou tu v rámci výměnných programů. „Bylo super být v kontaktu s někým z dané země, i kvůli lokálnímu slangu, což se mi později docela hodilo. Všem, kdo se chystají na studia v zahraničí, bych vřele doporučil zajít do ISC a potkat se tam s lidmi ze země, kam chtějí vycestovat. Dá jim to možnost poptat se na poměry v zemi, získat nějaká doporučení a najít přátele už před tím, než se do země vypraví. A těm, kdo na tom s jazyky nejsou zrovna nejlíp, bych poradil, ať se do vylepšení pustí, jde to i zadarmo – ať už ve zmíněném ISC, nebo na internetu. Dobré je také najít si top 500 nejpoužívanějších slov jazyka a naučit se je nazpaměť.“

žení počtu studentů jedoucích na evropské školy přes program Erasmus je rozšiřování nabídky míst pro studium v rámci mimoevropských bilaterálních dohod,“ říká RNDr. Dana Mrkvičková, vedoucí Evropské kanceláře ČVUT. „Studenti dávají přednost studiu mimo Evropu, kterou už měli možnost procestovat, hledají „exotičtější“ destinace. Tuto zkušenost mají i kolegové z jiných partnerských škol v Evropě. Samozřejmě je nutno brát v úvahu i finanční možnosti studentů. Grant je určen pouze jako příspěvek na pokrytí výdajů spojených se studijním pobytem v dané zemi, předpokládá se finanční spoluúčast studenta. Registrujeme také skutečnost, že poměrně velké procento studentů ČVUT pracuje v době studia na různých velkých úvazcích u externích firem a nechtějí o toto místo přijít.“

Nepříjemnou skutečností je každoročně rušení pobytů studentů, kteří úspěšně prošli celým výběrovým řízením. Z původně nominovaných 316 studentů pro akademický rok 2013/2014 zrušilo svůj výjezd v rámci Erasmu v období od února do konce května celkem 84 studentů (26 % z nominovaných). Tuto skutečnost studenti vysvětlují buď studijními důvody (před odjezdem do zahraničí se jim nepodařilo uzavřít předchozí semestr,

dokončit bakalářskou etapu studia nebo student nebyl přijat do magisterské etapy apod.), rodinnými (blíže nespecifikováno), v několika případech zdravotními. Velké procento studentů bohužel o tom, že na studijní pobyt nepojedou, Evropskou kancelář ČVUT ani neinformuje.

Týdenní kurzy ATHENS

Kromě minimálně jednosemestrových studijních zahraničních pobytů v rámci programu Erasmus a výjezdů na základě mimoevropských bilaterálních dohod mají studenti ČVUT možnost vylepšit si cizí jazyk (a rozšířit si obzory i okruh přátel) prostřednictvím programu ATHENS. V jeho rámci se v každém semestru (březen a listopad) konají desítky týdenních intenzivních kurzů dle výběru partnerských univerzit. Kurzy jsou kreditovány v rozsahu 2-3 ECTS. Na jaře 2013 organizovalo ČVUT 6 kurzů, na podzim 2013 dalších 6 kurzů, některé společně s VŠCHT. V roce 2013 přijelo na kurzy organizované ČVUT celkem 195 studentů a vycestovalo 157 studentů.

Jak pomáhají fakulty

Studentům, kteří by rádi vyjeli na část studia na zahraniční vysoké školy, se fakulty snaží pomoci pořádáním speciálních kurzů.

Jazyková výuka jako součást studijního plánu však na ČVUT nepatří mezi klíčové předměty. Jen dvě fakulty – stavební a dopravní, a MÚVS mají povinné týdenní dvouhodinové zátěže v bakalářském studiu. Na některých fakultách se někdy spoléhají na to, že studenti se ke zkoušce z jazyka, která je povinně předepsána v některém ze závěrečných semestrů bakalářské etapy, připraví sami či v kurzech.

„Jistě i to, že máme povinnou výuku jazyků, přispívá k faktu, že se naši studenti při přezkušování znalostí pro výjezd do zahraničí umísťují na předních místech,“ uvádí PhDr. Svatava Boboková Bartíková, vedoucí katedry jazyků Fakulty stavební. „Důležité ale také je, že naše katedra vypisuje každoročně mj. volitelné kurzy, zaměřené na přípravu adeptů pro studium v zahraničí, spojené s pravidelným testováním jejich znalostí. Jsou to například kurzy přípravy na Cambridge FCE a TOEFL, kurzy prezentace, konverzace pro středně pokročilé a pokročilé, přednášky a cvičení z gramatiky a nově otevíráme kurz přípravy na Erasmus. S obsazeností těchto kurzů nemáme nikdy problém. Slabé místo je v komunikaci v cizím jazyce. Snažíme se tuto bariéru překonat v hodinách volitelné výuky, které vede rodilý mluvčí. Tyto kurzy

navštěvují nejen naši studenti, ale i z některých jiných fakult ČVUT, největší zájem je ze strany studentů Fakulty architektury,“ dodává Svatava Boboková Bartíková.

Volitelné jazykové kurzy se zaměřením na Erasmus (angličtina a němčina) nabízí Fakulta strojní. Vedení fakulty chce pomoc ještě zvýšit. „Fakulta a náš Ústav jazyků chce podchytit zájemce o výjezd ještě před podáním přihlášky a „donutit“ je vyzkoušet si test nanečisto a v případě neúspěchu je zapojit do přípravné výuky. Předpokládáme intenzivní kurz v měsících říjen/lis-topad, tedy v období do podání přihlášky, a následně udržovací kurz s cvičnými testy až do konání samotných jazykových zkoušek. Vnitroakademická přihláška na Erasmus bude muset být od akademického roku 2014/2015 signována vedoucí Ústavu jazyků, resp. garantem německé nebo anglické sekce,“ popisuje záměry na FS doc. Ing. Jan Řezníček, CSc., proděkan pro studium, podle něhož je největším problémem studentů odvaha mluvit. Fakulta proto využívá rodilé mluvčí, kteří se snaží studenty rozmluvit. „Příčinou neúspěchu u testů může být i fakt, že na studenty je vyvíjen malý tlak na používání cizího jazyka během běžného studia. Po složení zkoušky, např. v prvním ročníku bakalář-

ského studia, už obecně studenta nic nenutí se dál v jazyce zdokonalovat.“

Fakulta elektrotechnická pořádá pro bakalářské studenty pravidelné kurzy angličtiny, kde si ti, kteří přijdou ze střední školy se slabší jazykovou výbavou, mohou vědomosti doplnit až na úroveň B2, potřebnou pro výjezd na zahraniční studia. Katedra jazyků FEL nabízí i přípravné kurzy na zkoušky FCE, CAE a TOEFL. Jako volitelné předměty, bez zkoušky, nabízí němčinu, francouzštinu, španělštinu a ruštinu. V nabídce katedry jsou i exotické volitelné předměty: japonština a čínština.

Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská neorganizuje žádné speciální přípravné kurzy. „Věnujeme se systematické, náročné a důsledné přípravě v rámci běžné jazykové výuky,“ popisuje přístup fakulty Mgr. Iva Pavlíková, vedoucí katedry jazyků FJFI. „Kromě toho věnujeme těm studentům, kteří se rozhodnou vyjet, několik individuálních hodin dle jejich schopností a potřeb. Jdeme tedy cestou individuálního přístupu k motivovaným studentům, kteří mají naději na úspěšné vykonání testů, popřípadě absolvování studijního pobytu.“

Mezi neaktivnější (pokud jde o pobyty v zahraničí) na ČVUT patří studenti Fakulty architektury. Pro ty, kteří vyjíždějí na Eras-

mus, nabízí fakulta kvalitní placené kurzy angličtiny, němčiny, francouzštiny, anglické konverzace s rodilým mluvčím, španělštiny, italštiny. Kabinet výuky jazyků zpracovává i užitečného pomocníka – pětijazyčný slovníček pro Erasmus. Počet vyjíždějících studentů této fakulty se sice zvýšil, pokud jde o angličtinu, ale méně studentů jezdí do zemí, kde se předpokládá studium v jiném jazyce, než angličtina. Mnohá místa na univerzitách, kde se používá jiný jazyk než angličtina, tak zůstávají nevyužita. „Aby se vylepšila situace s pokrytím nabídky italských univerzit, snažíme se o rozšíření nabídky odborného jazyka – angličtiny, němčiny, francouzštiny – o italštinu. Bohužel, dokud nebudou znovu zavedeny povinné kurzy obecného jazyka, dopad zůstane omezený. Snažíme se výuku vylepšit různými dílčími opatřeními, která však neřeší problém jako celek, jsou to v podstatě jen lokální náplasti při neustále ohroženém rozpočtu. Věnujeme velkou pozornost výběru lektorů, u rodilých mluvčích požadujeme pedagogické a lingvistické vzdělání,“ vyčísľuje PhDr. Kateřina Valentová, vedoucí kabinetu jazyků FA. „Jeden semestr odborného jazyka v bakalářském studiu považujeme za nedostačující, pomohlo by rozšíření na dva semestry, jak tomu na fakultě bylo

Natália: Pomohly akce s „erasmáky“

Rovnou roční výjezd přes program Erasmus se napoprvé podařil Natálii Kostelníkové, bakalářské studentce Fakulty stavební ČVUT v oboru Architektura a stavitelství. „Na výběr jsem moc mož-

ností neměla, ale VIA University College v dánském Horsens mne ihned zaujala, protože mne lákaly hlavně severské země,“ vzpomíná Natália. „Splnit jazyková kritéria při výběru studentů v podobě testu však

pro mne nebylo úplnou samozřejmostí, protože má angličtina ze střední školy byla slabší. Proto jsem se musela připravovat hlavně na písemnou část, tedy gramatiku. Protože jsem od začátku studia na ČVUT pracovala jako dobrovolník v International Student Club (ISC), byla má komunikace o mnoho lepší, což se ukázalo jako velmi podstatné při příjezdu do Dánska. Od prvního momentu na nádraží v Kodani, až po první odbornou přednášku jsem rozuměla víceméně všemu. Bylo to právě členství v ISC, které mi hodně pomohlo. Téměř každodenní komunikace s „erasmáky“ byla stavebním kamenem všech mých jazykových znalostí a myslím, že bez toho by mi to tak hladce od začátku v Dánsku nešlo. Kromě zapojení se do aktivit ISC bych těm, kdo zvažují výjezd, poradila, aby nepodceňovali ani výuku angličtiny „doma“ na ČVUT, která je naprosto dostačující pro technické výrazy, používané při přednáškách. Můj roční pobyt se schyluje ke konci a už teď vím, jakým přínosem pro mne byl. Po všech stránkách – ať už rozvoje vědomostí, tak i poznávání kultur a nových lidí.“

do roku 2009 a jak tomu je na jiných fakultách, např. Fakultě stavební, i v současné době," dodává dr. Valentová, podle níž bylo žádoucí zavést dva povinné odborné jazyky, jak je tomu např. na ETH Zürich nebo na Fakultě architektury na Hochschule Luzern. „Ovšem za předpokladu, že příprava z obecného jazyka bude neplacenou součástí studia. Jedině tak si vychováme dostatek adeptů pro kurzy jiného odborného jazyka než anglického," dodává.

„V rámci slabé hodinové dotace na jazyky není bohužel možné se studenty procvičovat jevy, které jim dělají potíže. Například cvičení cloze, která vyžadují poměrně vysokou znalost jazyka a hlavně praxi. Pokud studenti ze středních škol přicházejí s nedostatečnou jazykovou úrovní, tak při nízkém počtu hodin – některé obory přitom jazykovou výuku nemají vůbec – se zlepšení této dovednosti daří pomalu. Zvýšení počtu hodin jazyka by se jistě promítlo do úrovně znalostí," říká Mgr. Eva Motyčková z FBMI.

Fakulta informačních technologií umožňuje studentům jazykovou přípravu z angličtiny od úplných začátečníků až po odbornou angličtinu zaměřenou na Informatiku. „Celkem tak může u nás student absolvovat šest semestrů výuky. Pokud by chtěl vyjet do zahraničí, kde se požaduje jiný než anglický jazyk - pro naše studenty je to nejčastěji španělština a němčina, může tento studovat v programech celoživotního vzdělávání na jiných fakultách. Tyto programy jsou zpoplatněny, ale pokud student do zahraničí vyjede, naše fakulta mu zpětně jeho náklady na tuto výuku nahradí," uvádí Ing. Miro-

slav Balík, Ph.D., proděkan FIT pro studijní a pedagogickou činnost. Fakulta je od roku 2014 autorizovaným centrem společnosti ETS Global a je oprávněna organizovat mezinárodně uznávané certifikované testy této společnosti. V současné době organizujeme testy TOEIC pro studenty za cenu 250 Kč, tedy s 90% slevou oproti komerčním cenám. „Studenti tak velice levně získají zpětnou vazbu na své jazykové schopnosti, těm lepším se zvýší sebevědomí a slabší se dozví, ve kterých oblastech by se měli ještě zlepšit," komentuje proděkan.

Masarykův ústav vyšších studií ČVUT má 4 hodiny jazyků týdně v Bc. studiu a doplňující kurzy gramatiky, povinně volitelné diskuze v AJ pro Mgr. obory. „Pokud chceme zlepšovat jazykovou vybavenost, je třeba ji systémově podpořit. Začleňujeme i jazykovou stáž ve firmě jako alternativu k prezenčním cvičením," říká PhDr. Monika Hřebačková, vedoucí katedry jazykové výuky JASPEX. „Celkově hraje důležitou roli přístup studentů. Dokud slabší student nenarazí u zkoušky, tak často nepovažuje za nutné na sobě pracovat. Mám zkušenost z Maďarska, kde každý vysokoškolák musí povinně složit standardizovanou zkoušku B2, jinak nedostane diplom. Další věc je, aby student uměl své znalosti vhodně použít, byl si vědom i kulturních odlišností, které působí skrytá faux pas. Člověk pak působí hrubě, i když gramatika je v pořádku.“

Možnosti vyjet se rozšiřují

Pro období let 2014–2020 byl Evropskou unií přijat nový vzdělávací program

Erasmus+. Pro novou etapu programu bylo ke konci května na ČVUT uzavřeno více než 400 interinstitucionálních dohod s celkovou kapacitou pro studijní pobyty 969 vyjíždějících studentů. Dohody jsou ještě stále uzavírány, takže budou přibývat další.

Prospěšná mobilita

Důvodů, proč se víc studentů ČVUT nezapojuje do výměnných programů, je víc než jen nedostačující jazykové schopnosti. Nevyužitá místa zůstávají i díky tomu, že v dnešní době je volný pohyb do zahraničí běžnou záležitostí, roli hraje i finanční náročnost výjezdu, návaznost ve studiu a uznání kreditů po návratu, ale i pohodlnost studentů. Pokud by se současným tlakem na zlepšení jazykového vybavení studentů podařilo dosáhnout zvýšení počtu vyjíždějících o další desítky či stovky, pomůže to nejen a především studentům samotným, ale celkově i ČVUT, kde mobilita je jedním z kritérií ve světovém žebříčku univerzit. A čím vyšší umístění, tím větší zájem o zdejší studia, díky čemuž se zde sejde ještě širší mezinárodní komunita, která prospěje i jazykově nesmělým či nedostačtěně vybaveným našincům.

➤ **Inspirativní zkušenosti studentů ČVUT ze zahraničních studijních pobytů mimo Evropu jsou k dispozici na <http://reports.cvut.cz>, pobyty v rámci Evropy na <https://www.erasmus.cvut.cz/> reporty/ a zprávy z programu ATHENS na <http://www.cvut.cz/informace-pro-studenty/studium-v-zahranici/athens>**

Testy před výjezdy, ale i ve výuce jazyků

Je to docela překvapivé zjištění: počet studentů ČVUT, kteří vyjíždějí na studijní pobyty v rámci evropského programu Erasmus, v posledních letech klesá. Na rozdíl od zvyšujícího se počtu cizinců, kteří na část studia zamíří na pražské ČVUT. Velké části zájemců o výjezd vystaví stop jazykový test. O současné situaci a o tom, co by studentům jako pomocnou ruku mohla univerzita nabídnout, hovoříme s prof. RNDr. Miroslavem Vlčkem, DrSc., prorektorem pro zahraniční vztahy.

V dubnu jste vyšel s iniciativou, že by se studentům ČVUT mělo pomoci, aby jich větší počet mohl absolvovat zahraniční studium – ať už v rámci programu Erasmus, či bilaterálních smluv. Na mysl máte především jejich jazykovou výbavu, která limituje možnost vyjet. Proč považujete právě toto téma za tak významné a aktuální?

V programu Erasmus+ musí vysílající univerzita garantovat jazykové znalosti uchazeče o studium v zahraničí na úrovni B2, respektive C1. Podobně je tomu i na základě bilaterálních smluv s partnery v mimoevropských zemích. Při zkouškách jazykových dovedností někdy až padesát procent uchazečů, kteří projeví zájem o studium v zahraničí, neuspěje a nedosáhne tak na požadovanou úroveň B2. Tomu je třeba jistými opatřeními čelit. Například tak, že v hodinách jazyků musí pravidelně probíhat testování, jako příprava na testy typu TOEFL/IELTS, a že do hodin jazykové výchovy budou docházet rodilí mluvčí z komunity zahraničních studentů a budou mluvit o tom, jak studují doma, jak studují zde, o kulturních rozdílech a podobně. Sám sobě říkám, že kdybychom polovinu těch neúspěšných dokázali přiučit v jazykových dovednostech, dosáhneme snadno na zvýšení počtu vyjíždějících studentů. Současně tuším, že většina studentů, kteří přicházejí studovat na ČVUT technické obory, má k cizím jazykům dále, než třeba studenti humanitních oborů.

➤ **Kdybychom polovinu těch neúspěšných dokázali přiučit v jazykových dovednostech, dosáhneme snadno na zvýšení počtu vyjíždějících studentů.**

Navrhujete, že by na ČVUT měl vzniknout takzvaný Language Standard of CTU, tedy zkouška pro studenty, opravňující je nejen k výjezdu, ale potvrzující jejich úroveň jazykových znalostí. Počítáte s tím, že by jí skládali bezplatně?

Výjezdy našich studentů z hlediska jazykových dovedností doposud velmi úspěšně garantuje vůči zahraničním partnerům zkouška potvrzená Robinem Healeyem. To je samozřejmě obrovský vklad, který je studentům věnován. Do budoucna nelze jinak, než vytvořit stejně věrohodnou značku Language Standard of CTU, který jako speciální jazyková zkouška bude možná zpoplatněn. O tom jsme zatím diskuzi nevedli, takže proto říkám možná.

Jde vám nejen o rozšíření jazykové výuky, nebo i o změnu jejího stylu, například od gramatiky ke komunikaci?

Tento proces je nejednoznačný, nejde jen o gramatiku. Jde o jisté znalosti reálií a v neposlední řadě i o tu komunikaci. I když jsem přesvědčen, že my doma

musíme připravit studenta ke zkoušce typu TOEFL/IELTS. A pokud uspěje, jeho jazykové komunikační schopnosti budou jednoznačně posíleny půlročním/ročním pobytem na zahraniční škole.

Pro kvalitní jazykovou přípravu jsou důležití i zahraniční lektori. Má ČVUT pro tyto „posily“ finanční prostředky?

Tato otázka samozřejmě souvisí s finančními prostředky. Zahraniční lektory a profesory bychom měli mít, nejen proto, že podle jejich počtu je univerzita hodnocena. Také proto, že se jejich přítomností na pracovišti může měnit pojetí vzdělávacího procesu.

Jaký by měl být ideální stav? Dnes na studia do zahraničí vyjíždí 500 až 600 studentů ČVUT ročně, což z celkového počtu přes dvacet tisíc je dost málo. Míříte až ke stavu, kdy by bylo běžné, že do zahraničí vyjede polovina studentů, nebo dokonce k tomu, aby každý student zkusil během studia aspoň krátkodobý studijní pobyt v zahraničí?

Opravil bych vaše počty studentů na vyšší hodnoty, protože v těchto číslech nejsou zachyceny krátkodobé zahraniční pobyty. Například jen v programu ATHENS odjede ročně na týdenní kurz zhruba dalších přibližně 160 studentů ČVUT. A mohl bych pokračovat, kolik příležitostí využívají studenti ČVUT v projektech IAESTE nebo BEST a dalších.

To jsou ale krátkodobé výjezdy, zatímco vaše nynější iniciativa, jak předpokládám, míří především na semestrální, případně roční studijní výjezdy, které jsou přece jen o něčem jiném. Možnost prožít půl roku na univerzitě v USA, Austrálii či jiné atraktivní lokalitě je určitě zážitek a přínos pro celý život...

Cesty za studiem na zahraničních univerzitách, které se uskutečňují na základě bilaterálních dohod, jsou nákladné. I tím více, jak Česká národní banka oslabuje korunu. Na těchto nákladech se podílejí jak studenti, tak zdroje školy. Oba zdroje mají svoje limity.

Téma připravila Vladimíra Kučerová
[Foto: Jiří Ryszawy, VIC ČVUT a archiv]

Vynikajícím pomocníkem nejen pro příjíždějící zahraniční studenty, ale také pro zdejší, kteří chtějí zlepšit své jazykové schopnosti, podílet se na integraci zahraničních studentů do dění na ČVUT a v neposlední řadě zdokonalit své komunikační a organizační dovednosti, je International Student Club (ISC), působící na ČVUT již 15 let.

V rámci Buddy Programu vám ISC nabízí ideální možnost, jak navázat přátelství se studenty z více než 30 zemí světa, zdokonalit se tak v cizím jazyce, ale také je to výborná příležitost k získání užitečných kontaktů pro studium v zahraničí. V září k nám přijede přes 500 zahraničních studentů, a po spuštění programu na konci srpna tak budete mít možnost si vybrat jednoho z nich a pomoci mu po jeho příletu do Prahy. Již dnes se však můžete registrovat na stránkách ISC a o spuštění budete včas informováni (isc.cvut.cz/buddy).

Během semestru pak ISC organizuje spoustu dalších aktivit a mnoho z nich je určeno také pro české studenty. V minulém semestru ISC pořádalo 37 jazykových kurzů týdně, které vyučovali rodilí mluvčí z řad zahraničních studentů. Pro účast na těchto kurzech není nutná registrace, kurzy tak můžete začít navštěvovat i v průběhu semestru. Unikátní metodou výuky jazyků je Tandem, kdy se dva lidé učí navzájem svou rodnou řeč. Vylepšení konverzačních schopností nabízí i Café Lingea – pravidelné neformální skupinové posezení v kavárnách s konverzací ve dvou předem vybraných jazycích. Za návštěvu také stojí národní prezentace, které se konají každou středu a člověk se na nich může zábavnou formou dozvědět spoustu zajímavých věcí a poznat další (nejen zahraniční) studenty. Více informací naleznete na webu isc.cvut.cz